

Қазақстан республикасы Білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН

Ғылыми кеңес төрағасы,

ҚарМТУ ректоры

_____ **Газалиев А.М.**

_____ **2016 ж.**

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

ЕКК 4310 Экологиялық құқық және құжаттама пәні

ЕК 32 – Экологиялық құжаттама модулі

5В073100 – Тіршілік әрекеті қауіпсіздігі және
қоршаған ортаны қорғау мамандығы

Тау-кен факультеті

Өнеркәсіптік экология және химия кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Оқу модулінің спецификациясы әзірлеген: аға оқ, т.ғ.к Цой Н.К., доцент, х.ғ.к. Оралова А.Т., аға оқ. Ауелбекова А.Ж., аға оқ. Суимбаева А.М.

«Өнеркәсіптік экология және химия» кафедрасының мәжілісінде талқыланған
«06» қаңтар 2016 ж. № 9 хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Кабиева С.К. «06» қаңтар 2016 ж.

Тау-кен факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

«07» қаңтар 2016 ж. № 7 хаттама

Төраға _____ Такибаева А.Т. «07» қаңтар 2016 ж.

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты

Цой Наталья Константиновна, т.ғ.к., аға оқыт.;

Ауелбекова Арайлым Жоровна, жаратылыстану ғылымдарының магистрі, аға оқыт.

«Өнеркәсіптік экология және химия» кафедрасы ҚарМТУ-дың 5-ші корпусында орналасқан (Терешкова к., 19), 8 аудитория, байланыс телефоны 56-79-32.

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредиттер саны	ECTS	Сабақ түрі				СӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі	
			Байланыс сағаттардың саны			СОӨЖ сағаттарының саны				Барлық сағаттар саны
			дәрістер	Тәжірбиелік сабақ	Зертханалық сабақ					
7	4	6	30	30	-	60	120	60	180	Емт

Пән сипаттамасы

«Экологиялық құқық және құжаттама» пәні 5B073100 – «Тіршілік әрекеті қауіпсіздігі және қоршаған ортаны қорғау» мамандығының базалық циклінің таңдау бойынша құрамды бөлігі және таңдау бойынша компонент болып табылады.

Пән мақсаты

«Экологиялық құқық және құжаттама» пәнінің негізгі мақсаты экологиялық құқық бойынша студенттерді теориялық және практикалық дайындау және жекеменшік формасы мен түріне байланысты емес кәсіпорындардағы экологиялық құжаттамаларды жүргізу, толтыру, құрастыра білу.

Пән міндеттері

Осы пәнді оқыту нәтижесінде студенттер:

түсінік болу қажет:

– экологиялық құқықтың көздері, объектілері, субъектілері туралы;

– түр және жекеменшік формасына байланысты емес кәсіпорындардағы негізгі құжаттама туралы;

білу қажет:

– Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасын;

– негізгі экологиялық жобалық құжаттаманың құрлымы және мазмұны;

жасай білу қажет:

– экологиялық заңнама позициясымен экологиялық жағдайды өздігімен талдау;

– шаруашылық субъектілердің әрекетіне олардың табиғатпен қарым-қатынасына заң түрінде сауатты құқықты баға беру;

– халықаралық және отандық тәжірбие негізінде экологиялық экспертиза және аудит үрдістерін адекватты ұйымдастыру;

практикалық дағдыларды меңгеру қажет:

– жобалық-техникалық құжаттаманың экологиялық экспертизасы мен шаруашылық аудитін және басқада қызметтерді жүргізу кезінде өзгерістермен шешімдер қабылдау, экологиялық сипаттағы ұсыныстарды жасауда мамандарға

тәжірбиелік көмек көрсету;

– негізгі экологиялық жобалық құжаттаманы құрастыру, рәсімдеу бойынша.

Пререквизиттер

Берілген пәнді оқу үшін келесі пәндерді меңгеру қажет: «Экология және тұрақты даму», «Құқық негіздері».

Постреквизиттер

«Экологиялық құқық және құжаттама» пәнін меңгеру барысындағы білім, дипломды жазу барысында қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімнің (тақырыптың) атауы	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, сағ.				
	дәрістер		дәрістер		дәрістер
1 Кіріспе дәріс: мақсаттары, міндеттері, терминологиясы, анықтамасы. ҚР экологиялық заңнамасы: көздері, субъектері, объектілері, құрлымы	2	-	-	-	6
2 Табиғи ресурстарға және табиғат пайдалану құқығына жекеменшік құқығы	2	-	-	-	6
3 ҚР экологиялық заңнамасын бұзғаны үшін жауапкершілік	2	-	-	-	6
4 Атмосфералық ауа, жер, су, орман, жер қойнауын қорғау және пайдаланудың құқықтық режимі	4	-	-	-	6
5 Ерекше қорғалатын табиғат аумақтар, өсімдіктер және жануарлар әлемін қорғау және пайдаланудың құқықтық режимі	4	-	-	-	6
6 Экологиялық сараптама және аудит: субъекттері, объектітері, қағидалары, түрлері, жүргізу формасы, сарапшылардың құқығы мен міндеттері	3	-	-	-	6
7 Ластану көзі инвентаризациясын жүргізудің тәртібі. Қоршаған ортаға жобаның әсер етуін бағалау	2	-	-	-	6
8 ШМЛ нормативтер жобасын жасау тәртібі: кәсіпорын үшін жобаның мазмұны мен рәсімдеуі бойынша ұсыныстар мен құрлымы	5	-	-	-	6
9 ШМТ нормативтер жобасын жасау тәртібі: кәсіпорын үшін жобаның мазмұны мен рәсімдеуі бойынша ұсыныстар мен құрлымы	4	-	-	-	6
10 Халықаралық экологиялық құқық. Экологиялық экспертиза мен аудитті жүргізудің халықаралық тәжірбиесі	2	-	-	-	6
Тәжірбиелік жұмыс № 1 ҚОӘБ және ластану көздерінің инвентаризациясын жүргізудің әдістемесі		3	-	-	-
Тәжірбиелік жұмыс № 2 ШМЛ нормативті жобаның макетін құрастыру: - әртүрлі кәсіпорындар түрлерінен ластаушы заттардың шығарулар массасын есептеу; - ШМЛ нормативтер жобасы үшін көрсеткіштерді анықтау: кәсіпорынның қауіптілік категориясы, СҚҚ өлшемдерін анықтау; - ШМЛ нормативтерін есептеу; - максималды жер беткі концентрациясын есептеу және таралу эпюрын құрастыру.		22	-	-	-
Тәжірбиелік жұмыс № 3 ШМТ нормативтер жобасы макетін құрастыру	-	5	-	-	-
СОӘЖ № 1 Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдалануды басқарудың құқықтық негіздері	-	-	-	5	-
СОӘЖ № 2 Сотталушылық және ведомствалы бағыныстылық	-	-	-	5	-

Бөлімнің (тақырыптың) атауы	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, сағ.				
	дәрістер		дәрістер		дәрістер
СОӨЖ № 3 Заңнамалық актілермен қарастырылған экологиялық қылмыс және жауапкершілік	-	-	-	5	-
СОӨЖ № 4 Экологиялық бақылаудың құқықтық негізі	-	-	-	5	-
СОӨЖ № 5 Экологиялық сертификацияның құқықтық негізі	-	-	-	5	-
СОӨЖ № 6 Табиғат қорғау іс-шараларын жоспарлауын оңтайландыруы	-	-	-	5	-
СОӨЖ № 7 Қоршаған ортаны қорғау бойынша халықаралық конференциялар				4	
СОӨЖ № 8 Қоршаған ортаны қорғау және табиғат пайдаланудың лицензиялы-шартты негізі				4	
СОӨЖ № 9 Санитарлық-қорғау аймағы (СҚҚ)				5	
СОӨЖ № 10 Фондық тұжырымдама				5	
СОӨЖ № 11 Қолайсыз метео жағдайы				4	
СОӨЖ № 12 Қалдықтардың жіктелуі				4	
Аралық бақылау № 1				2	
Аралық бақылау № 2				2	
БАРЛЫҒЫ:	30	30	-	60	60

Практикалық (семинарлық) сабақтардың тізімі

- 1 ҚОӘБ және ластану көздерінің инвентаризациясын жүргізудің әдістемесі;
- 2 ШМЛ нормативті жобаның макетін құрастыру:
  - әртүрлі кәсіпорындар түрлерінен ластаушы заттардың шығарулар массасын есептеу;
  - ШМЛ нормативтер жобасы үшін көрсеткіштерді анықтау: кәсіпорынның қауіптілік категориясы, СҚҚ өлшемдерін анықтау;
  - ШМЛ нормативтерін есептеу;
  - максималды жер беткі концентрациясын есептеу және таралу эпюрын құрастыру;
- 3 ШМТ нормативтер жобасы макетін құрастыру.

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыбы

- 1 Кіріспе дәріс: мақсаттары, міндеттері, терминологиясы, анықтамасы. ҚР экологиялық заңнамасы: көздері, субъектері, объектілері, құрлымы;
- 2 Табиғи ресурстарға және табиғат пайдалану құқығына жекеменшік құқығы;
- 3 ҚР экологиялық заңнамасын бұзғаны үшін жауапкершілік;
- 4 Атмосфералық ауа, жер, су, орман, жер қойнауын қорғау және пайдаланудың құқықтық режимі;
- 5 Ерекше қорғалатын табиғат аумақтар, өсімдіктер және жануарлар әлемін қорғау және пайдаланудың құқықтық режимі ;
- 6 Экологиялық экспертиза және аудит: субъекттері, объектілері, қағидалары, түрлері, жүргізу формасы, сарапшылардың құқығы мен міндеттері;
- 7 Ластану көзі инвентаризациясын жүргізудің тәртібі. Қоршаған ортаға жобаның әсер етуін бағалау;
- 8 ШМЛ нормативтер жобасын жасау тәртібі: кәсіпорын үшін жобаның мазмұны мен рәсімдеуі бойынша ұсыныстар мен құрлымы;
- 9 ШМТ нормативтер жобасын жасау тәртібі: кәсіпорын үшін жобаның мазмұны

мен рәсімдеуі бойынша ұсыныстар мен құрлымы;

10 Халықаралық экологиялық құқық. Экологиялық экспертиза мен аудитті жүргізудің халықаралық тәжірбиесі.

Студенттер білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60%-ға дейін) мен қортынды аттестаттаудың (емтихан) (40%-ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100%-ға дейінгі мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты және мазмұны	Ұсынылған әдебиеттер	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл-дар
№ 1 тәжірбиелік жұмыс	Пән материалының игерілуін тексеру	[1], [2], дәрістердің қысқаша жазбалары	2 апталар	Ағымдағы	2 апта	5
№ 2 тәжірбиелік жұмыс	Пән материалының игерілуін тексеру	[1], [2], дәрістердің қысқаша жазбалары	11 апта	Ағымдағы	13 апта	20
№ 3 тәжірбиелік жұмыс	Пән материалының игерілуін тексеру	[1], [2], дәрістердің қысқаша жазбалары	2 апталар	Ағымдағы	15 апта	5
№ 1,2 аралық бақылау	Пән материалының игерілуін тексеру	[1]... [12], дәрістердің қысқаша жазбалары	1 аралық бақылауға 1 қатынас сағаты	Аралық	7, 14 апталар	10
№ 1...12 СӨӨЖ тапсыру	Пән материалының игерілуін тексеру	[1]... [12], дәрістердің қысқаша жазбалары	1 апта	Ағымдағы	2,3,4, 5,6,8,9, 10,11, 12, 13,14	10
№ 1...10 СӨЖ тапсыру	Пән материалының игерілуін тексеру	[1]... [12], дәрістердің қысқаша жазбалары	5 апта	Ағымдағы	5, 10, 15 недели	10
Емтихан	Пән материалының игерілуін тексеру	[1]... [12], дәрістердің қысқаша жазбалары	2 қатынас сағаттары	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Экологиялық құқық және құжаттама» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді ұстануды сұраймын:

1 Сабаққа кешікпеу.

2 Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсіндірме хат ұсынуды.

3 Сабақтың барлық түрлеріне қатысу студент міндеттерінің қатарына жатады.

4 Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.

5 Қатыспаған практикалық және зертханалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.

Негізгі әдебиеттер тізімі

1 Конституция Республики Казахстан от 30 августа 1995

2 Экологический Кодекс РК от 9 января 2007 года

- 3 Закон РК «Об особо охраняемых природных территориях» от 15 июля 1997
- 4 Земельный кодекс Республики Казахстан от 20 июня 2003 года
- 5 Закон Республики Казахстан от 24 июня 2010 года № 291-IV «О недрах и недропользовании»
- 6 Лесной кодекс РК от 23 января 1993
- 7 Закон РК «Об охране, воспроизводстве и использовании животного мира» от 21 октября 1993
- 8 Водный кодекс РК от 31 марта 1993
- 9 РНД 211.2.02.02-97 Рекомендации по оформлению и содержанию проектов нормативов предельно допустимых выбросов в атмосферу (ПДВ) для предприятия Республики Казахстан
- 10 Приказ Министра охраны окружающей среды РК от 28 июня 2007 года № 204-п «Об утверждении Инструкции по проведению оценки воздействия намечаемой хозяйственной и иной деятельности на окружающую среду при разработке предплановой, плановой, предпроектной и проектной документации»

Қосымша әдебиеттер тізімі

- 11 Уголовно-процессуальный кодекс Республики Казахстан от 4 июля 2014 года
- 12 Кушумбаев А.А. Экологическое право Республики Казахстан, 2010

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

ЕКК 4310 Экологиялық құқық және құжаттама пәні

ЕК 32 – Экологиялық құжаттама модулі

31.03.2004 ж. № 50 мемл. бас. лиц..

Баспаға _____ 20__ ж. қол қойылды. Пішіні 90x60/16. Таралымы _____ дана

Көлемі ___ оқу бас. п. № _____ тапсырыс Бағасы келісілген